

Ellen Tõnisson rääkis:
s. 1939

Rapla Keskraamatukogu mälukeskusele

1957. aasta septembrikuus oli meie Rapla KK 11. B klass Kaiu kolhoosis kartuleid võtmas. Korralikult saime süüa ja meeleolu oli reibas. Võtsime kartuleid nädalapäevad, aga siis hakkas vihma sadama. Saadas ja sadas mitu päeva järjest. Meid sunniti ikka põllule minema, aga meie keeldusime. Meil olid riided ja jalanõud juba üleni märjad ja porised. Poisid võtsid kätte ja helistasid klassikaaslasele Tõnu Sarapuule, kel oli väike Moskviš, et tulgu meile järele ja toogu Raplasse. Moskviš tuubiti tihedalt täis ja veeres Raplasse. Kolhoosist helistati direktor H. Lokile, et me keeldusime tööd tegemast. Kolhoosi transpordiga (veomasinaga) toodi ülejäänud ka Raplasse. Koolis tuli nüüd õppenõukogu koosolek. Kohal oli ka mõni lapsevanem. Nooremad õpetajad häbistasid meid väga põhjalikult. Sama tegi ka Tiit Lokk, sõjalise õpetaja ja direktori abikaasa. Meie ütlesime, et kui meid siin koolis lõpetada ei lasta, siis läheme Märjamaa kooli. See vihastas õpetajaid eriti. Nii võeti vastu otsus, et me ei tohi kümme päeva kooli tulla, peame õppima kodus ja siis järele vastama. Ljudmilla Mätas, kes oli Maie Palmi ema, ütles meile, et peame midagi ette võtma. Anne Palm, Jaak Loo ja Ellen Tõnisson otsustasid minna Tallinnasse haridusministeeriumisse õigust otsima. Tõnu tuli jälle autoga ja viis meid Tallinnasse. Seal selgus, et haridusministrit ei ole parajasti kohal. Meid võttis vastu koolide osakonna juhataja sm Pirn. Jaak rääkis kõige rohkem. Sm Pirni üllatas see väga, et meid – abituriente – koolis õppetööst kõrvaldati. Ta usutles meid ja küsis, kas kõik on ikka tõsi. Kinnitasime seda. Siis jätsime head aega ja sõitsime koju tagasi. Paar päeva hiljem läksin korraks tunni ajal välja ja nägin, et must ZIMM sõitis koolimaja ette ja haridusminister sm Oja astus autost välja. Mina kiirustasin klassi ja teatasin, et haridusminister tuli kooli. See uudis tekitas elevust. Varsti kogunes seltskond kooli kantseleisse. Meie klassist kutsuti sinna klassi-organisaator ja komsorg. Haridusminister olevat noominud direktor H. Lokki: „Te olete nii pika staažiga pedagoog! Kuidas teile tuli pähe abituriendid koolistööst eemaldada?” Selle nädalakese jooksul ei õppinud me midagi, olime nii erutatud. Vastama me ka ei pidanud. Meil lubati jälle koolis käia, isegi käitumishinnet ei alandatud kellelgi. Direktor H Lokk olevat saanud käskkirja või noomituse. Tänapäevaks on Anne Palm, Jaak Loo ja Tõnu Sarapuu surnud. Meil oli väga üksmeelne klass.

Ly Ehin kirjutas üles